

Article Arrival : 13/02/2021

Published : 25.04.2021

Doi Number <http://dx.doi.org/10.26449/sss.3152>Reference KÜÇÜKKURT, G. & TUĞRUL, B. (2021). "Okul Öncesi Öğretmenlerinin Ve Ebeveynlerin Okul Bahçesi Kullanımı ve Bahçede Oyun Oynamaya İlişkin Görüşlerinin Alınması" International Social Sciences Studies Journal, (e-ISSN:2587-1587) Vol:7, Issue:82, pp:1967-1974.

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN VE EBEVEYNLERİN OKUL BAHÇESİ KULLANIMI VE BAHÇEDE OYUN OYNAMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN ALINMASI

Preschool Teacher's And Parent's Usage Of School Garden And To Get Opinions About Playing In The Garden

Gökçem KÜÇÜKKURT

İstanbul Aydın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Okul Öncesi Eğitimi Ana Bilim Dalı, İstanbul/TÜRKİYE

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0287-5911>

Prof. Dr. Belma TUĞRUL

İstanbul Aydın Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, İstanbul/TÜRKİYE

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4487-4514>

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, okul öncesi öğretmenlerinin ve ebeveynlerinin okul bahçesi kullanımı ve bahçede oyun oynamaya ilişkin görüşlerinin alınmasıdır. Araştırma 2020- 2021 eğitim-öğretim yılı içerisinde İstanbul ili Bayrampaşa ilçesinde bulunan Millî Eğitim Bakanlığına bağlı devlet okullarının anaokulu bünyesinde eğitim gören çocukların velilerinden ve öğretmenlerinden oluşmaktadır. Araştırmada 200 veli ve 20 öğretmen yer almaktadır.

Araştırmada nicel ve nitel yöntemler birlikte kullanılarak karma yöntem uygulanmıştır. Araştırmada nicel verileri toplamak amacıyla, araştırmacı tarafından geliştirilen 3'lü likert tipi bir anket kullanılmıştır. Nitel verileri toplamak için ise araştırmacı tarafından geliştirilen, 2 tanesi velilere, 2 tanesi ise öğretmenlere olmak üzere toplam 4 klasik soru kullanılmıştır.

Araştırma bulgularına göre; ankete katılım sağlayan öğretmen ve velilerin, okul bahçesi kullanımı ve bahçede oyun oynamaya yönelik görüşleri arasında anlamlı bir farklılaşma gözlenmemiştir. Araştırmaya katılan ebeveynlerin yaş ve öğrenim durumuna ilişkin yapılan analizlerde, görüşlerinin bu değişkenlere bağlı olarak anlamlı bir farklılık göstermediği gözlemlenmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaş durumuna ilişkin yapılan analizlerde, görüşlerin yaş değişkenine bağlı olarak anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir. Yapılan bu analizler sonucunda, okul bahçesi kullanımı ve okul bahçesinde oyun oynamaya ilişkin görüşlerin yaş ve öğrenim durumuna bağlı olarak değişkenlik göstermediği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi Dönem, Oyun, Okul Bahçesi

ABSTRACT

The aim of this study is to get the opinions of preschool teachers and their parents about the use of the school garden and playing games in the garden. The research consists of parents and teachers of children attending the kindergarten of public schools affiliated to the Ministry of National Education in the city of Bayrampaşa in the academic year of 2020-2021. There are 200 parents and 20 teachers in the research.

In the research, mixed method was applied by using quantitative and qualitative methods together. In the research, a 3-Likert type questionnaire developed by the researcher was used to collect quantitative data. In order to collect qualitative data, a total of 4 classic questions developed by the researcher, 2 for parents and 2 for teachers, were used.

According to the research findings; A significant difference was not observed between the opinions of teachers and parents participating in the questionnaire about using the school garden and playing games in the garden. In the analysis of the age and educational status of the parents participating in the study, it was observed that their views did not differ significantly depending on these variables. In the analysis of the age of the teachers participating in the study, it was determined that the views did not differ significantly depending on the age variable. As a result of these analyzes, it was concluded that the views on the use of the school garden and playing games in the schoolyard do not vary depending on the age and educational status.

Key Words: Preschool Period, Play, Schoolyard

1. GİRİŞ

Kişiliğin temelleri insan yaşamının ilk yıllarında atılır. Bireyin öğrenme potansiyeli bu yıllarda oldukça yüksektir (Güneysu, 2001). Erken çocukluk dönemi bu yılları kapsar ve 0-6 yaş aralığına denk gelir. Bu dönem kritik olarak nitelendirilir. Bu nitelendirmenin başlıca sebepleri arasında; kişiliğin biçimlenmesi, temel bilgi ve becerilerin kazanılması yer alır. Birey zamanla gelişirken bu kazanımlar bireyin kalan hayatına önemli etki eder (Oğuzkan & Oral, 1997). Erken çocukluk döneminde verilen eğitim de (okul öncesi eğitim) gelişime önemli etki eden faktörler arasındadır (Bertan, Haznedaroğlu, Koln, Yurdakök, & Doğan Güçiz, 2009). Bu eğitimde oyun, eğitimin merkezinde yer almaktadır. Eğitim sürecinin planlanıp programlanması ve uygulanmasında en önemli ve etkili yöntem olarak oyun kullanılmaktadır. Erken çocukluk eğitiminin oyun temelli olması ülkemizde Okul Öncesi Eğitim Programı'nın en önemli ilkelerindedir (Koçyiğit & Başara Baydilek, 2015). Çocuğun öğrenme deneyimleri oyun aracılığıyla gerçekleşir. Kendini en iyi oyun oynarken ifade eder, düşünme becerilerini oyun içerisinde kazanır ve çevresini oyunla keşfeder. Oyun çocuğun dilidir (MEB, 2013). Çocuk oyun oynadıkça duyguları netleşir, çeşitli beceri ve yetenekler kazanır. Oyun, çocuğun en doğal öğrenmelerinin gerçekleştiği özgür bir ortamdır. Duyduklarını, gördüklerini sınırlar, öğrendiklerini pekiştirir. Bu sebeple oyun çocuk için bir deney alanıdır (Yörükoğlu, 2010). Fiziksel, sosyal ve kavramsal gelişim konusunda çocuklar için en iyi eğitim programı oyun oynamaktır. Oyun oynamak çocukların gerçek yaşam ile ilgili temel bilgileri edinmelerinin bir yoludur. Çocuklar çeşitli materyalleri kullanarak, akranlarıyla iletişime geçerek çevrelerini keşfetmektedirler. Bu keşifler ve öğrenmeler daha sonra öğrenecekleri tüm bilimlerin yolunu açmaktadır (Korkmaz, 2009). Oyun etkinliği, birçok alanda gerçekleşebilir. Oyun oynanan alanın etkisi, oyunun potansiyelini değiştirebilir. Çocuğun çeşitli alan ve mekanları deneyimlemesi; motor gelişimin desteklenmesi, algının gelişmesi ve mekân bilincinin oluşması açısından önemlidir. Çocukta mekân bilincinin oluşabilmesi için; içinde-dışında, üstünde-altında, sağ-sol, açık-kapalı, yakın-uzak gibi çeşitli mekanda konum kavramlarını öğrenmesi gerekir. Bu öğrenmenin gerçekleşebilmesi için; dokuların, tasarımların, renklerin ve seslerin tekrarı önem taşır. Her alan eğitim potansiyeline sahiptir. Oyun alanları çocuğa sayı, boyut, biçim, parçaları ilişkilendirme gibi birçok kavramı geliştirebilmesi için yardımcı olmalıdır (Tekkaya, 2001). Yapılan araştırmalar sonucunda oyun oynanan alanların bir tek fiziksel güç için değil, aynı zamanda zihinsel güç için de epey önemli olduğunu ortaya çıkarmıştır. Oyun oynanan alanlar sosyal, duygusal ve bilişsel becerilerin desteklenip gelişim göstermesine yardım eder (Pehlivan, 2005). Oyun alanlarında akranlarıyla veya bireysel oyun oynamak çocuğun kendine olan güvenini arttırmakta ve fiziksel birçok yeti ile birlikte dil, beyin fonksiyonları, iletişim kurma, ve sosyal yetenekleri de geliştirmektedir. Bu geliştirme; çocuğa çevresindeki ilişkileri ve sosyal rolleri inceleme ve öğrenme fırsatı verilerek sağlanmaktadır (Bal, 2005). Çocuğun yaşadığı çevre, çocukları fiziksel ve ruhsal açıdan sağlam birer birey olarak yetiştirmede önemli bir rol oynar. Özellikle, kentleşme sonucu kentlerde giderek artan çevre problemleri ve azalan yeşil alanlarla birlikte, çocukların vaktinin çoğunu geçirdiği oyun alanlarının, çocuğun gelişiminde oynadığı rolün önemi büyüktür (Özgüç Erdönmez, 2007). Kentleşme sonucunda yapay mekanlar ortaya çıkmıştır ve bu mekanlar ile çocuklar çevrelerini keşfedememektedirler. Oysa ki doğayla iç içe olan dış mekanlarda çocuklar, doğaya karşı da duyarlı olmaktadır (Kaçan, Halmatov, & Kartaltepe, 2017). Çocukların çeşitli bitki ve hayvanların isimlerini öğrenmesi ile onların keşfetme, gözlemlenme, araştırma yapma gibi yetenekleri gelişir. Bu sayede bitkiler ve hayvanlar gibi doğa unsurlarına karşı duyarlı olur ve doğayı severler (Öztürk & Bayrak, 2017). Doğa ve dış mekanlar çocukların özgürce hareket etmelerine, yaratıcı düşünceyi geliştirmelerine, hayal dünyalarını zenginleştirmelerine, problem çözme yeteneklerine ve sosyalleşmelerine katkı sağlar (Özkubat, 2013). Çocuk, gelişim süreci içerisinde zamanının büyük bir çoğunluğunu okulda geçirmektedir. Bu açıdan bakıldığında okul bahçelerinin nitelik ve niceliksel açıdan yeterliliği, çocuk gelişimi üzerinde önemli bir rol oynar (Özdemir & Çorakçı, 2011). Okul bahçeleri, açık hava oyun alanları ve doğayla iç içe olan mekanlar doğal sosyalleşme ortamlarıdır. Çocuğun fiziksel ve ruhsal açıdan sağlıklı gelişimi ve yaşam kalitesinin artırılmasında önemli bir araçtır (Algan & Uslu, 2009)

Çağımızda, öğrenme alanları sınıflarla sınırlı değildir. Çevrenin, fiziksel aktiviteyi pozitif yönde etkilediği ve eğitim ve öğretimin bir parçası olduğu pek çok çalışma ile birlikte ortaya konmuştur. Okul bahçeleri çocukların tüm gelişim alanlarına katkı sağlayan sosyal alanlar olarak kabul edilmekte, eğitimin kalitesinin artırılıp sürekliliğinin sağlanmasında önemli bir role sahip olduğu görülmektedir (Sallis, Saelens, & Frank, 2003).

2. GEREÇ VE YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeline, çalışma grubuna, veri toplama araçları ve verilerin analizine yer verilmiştir.

2.1. Araştırmanın Modeli

Okul öncesi öğretmenlerinin ve ebeveynlerin, okul bahçesi kullanımı ve bahçede oyun oynamaya ilişkin görüşlerinin alındığı bu çalışmada, nicel araştırma deseni kullanılmıştır. En kolay anlamda nicel araştırmalar, nicel verilerin toplanmasını ve analizini gerçekleştirmek için kullanılan çalışmalardır. İspatlanmaya çalışılan şey, değişkenler arasındaki ilişkidir. Araştırmayı yapan kişinin amacı; genellemelerde bulunmak, tahminler yürütmek ve nedensellik ilişkisini açıklamaktır (Büyüköztürk & Çakmak & Akgün & Karadeniz & Demirel, 2016)

2.2. Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu, 2020-2021 eğitim öğretim yılında İstanbul İli Bayrampaşa ilçesinde bulunan, Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı devlet okullarının, okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan 20 öğretmen ve okul öncesi kurumlarında çocuğu eğitim gören 200 okul öncesi ebeveyni oluşturmuştur. Araştırmaya katılan örneklem grubunun demografik özellikleri Tablo 1 ve Tablo 2'de yer almaktadır.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlere İlişkin Demografik Bilgiler

Demografik özellik	N	%	
Yaş	20-25 yaş arası	12	60
	25-30 yaş arası	5	25
	30-35 yaş arası	-	-
	35-40 yaş arası	3	15
	40 yaş ve üzeri	-	-

Araştırmaya katılan öğretmenlerin 12'si (%60) 20-25 yaş aralığında, 5'i (%25) 25-30 yaş aralığına, 3'ü (%15) ise 35-40 yaş aralığındadır. Araştırmaya katılanlar arasında, 30-35 yaş aralığında ve 40 yaş ve üzerinde öğretmen bulunmamaktadır.

Tablo 2. Araştırmaya Katılan Ebeveynlere İlişkin Demografik Bilgiler

Demografik özellik	N	%	
Yaş	20-25 yaş arası	28	14
	25-30 yaş arası	46	23
	30-35 yaş arası	-	-
	35-40 yaş arası	96	48
	40 yaş ve üzeri	30	15
Öğrenim Durumu	İlkokul	30	15
	Ortaokul	-	-
	Lise	76	38
	Ön Lisans	-	-
	Lisans	94	47
Lisansüstü	-	-	

Araştırmaya katılan 200 ebeveynin demografik özelliklerine Tablo 2'de yer verilmiştir. Araştırmaya katılan ebeveynlerin 28'i (%14) 20-25 yaş aralığında, 46'sı (%23) 25-30 yaş aralığında, 96'sı (%48) 35-40 yaş aralığında ve 30'u (%15) 40 yaş ve üzerindedir. Araştırmaya 30-35 yaş aralığında herhangi bir ebeveyn katılmamıştır. Ebeveynlerin öğrenim durumları incelendiğinde; 30'unun (%15) ilkokul mezunu, 76'sının (%38) lise mezunu, 94'ünün (%47) lisans mezunu olduğu saptanmıştır. Araştırmaya katılan ebeveynler arasında ön lisans ve lisansüstü mezunu olan ebeveyn tespit edilmemiştir.

2.3. Verilerin Analizi

Araştırmada yer alan öğretmen ve velilerden elde edilen nicel veriler çeşitli istatistik teknikleri kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmada bahçe kullanımına ilişkin ebeveynlerin ve öğretmenlerin görüşlerini belirlemek için araştırmacı tarafından geliştirilen anket ile toplanan veriler, IBM SPSS 24.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir.

Öğretmenlerin ve ebeveynlerin yaşa ve öğrenim durumuna göre yapılacak analizler için; tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır.

1. Bahçe kullanımına yönelik ebeveyn ve öğretmen görüşlerinin farklılaşıp farklılaşmadığını tespit etmek için bağımsız gruplar t-testi,
2. Öğretmenlerin bahçe kullanımına yönelik görüşlerinin yaş değişkenine göre farklılaşma durumunu incelemek için tek yönlü varyans analizi (One Way ANOVA),
3. Ebeveynlerin bahçe kullanımına yönelik görüşlerinin yaş ve öğrenim durumu değişkenlerine göre farklılaşma durumlarını incelemek için tek yönlü varyans analizi (One Way ANOVA) uygulanmıştır.

3. BULGULAR

Okul Öncesi Öğretmen ve Ebeveynlerinin Bahçe Kullanımı Görüşlerine İlişkin Bulgular

“Bahçe kullanımına ilişkin okul öncesi öğretmen ve ebeveynlerin görüşlerinde anlamlı farklılık bulunmakta mıdır?” alt problemine cevap aramak için bağımsız gruplar t-testi analizi uygulanmıştır. Yapılan analiz sonuçları Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Bahçe Kullanımına Yönelik Okul Öncesi Öğretmen ve Ebeveynlerin Görüşlerinin t-testi Analizi Sonuçları

	N	$\bar{X}$	Ss	sd	t	p
Öğretmen	20	2.288	.089	218	-1.102	.272
Ebeveyn	200	2.325	.149			

Tablo 1 incelendiğinde okul öncesi öğretmenlerin ve ebeveynlerin bahçe kullanımına yönelik görüşlerinde farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir [$t_{(220)} = -1.102$; $p > .05$]. Okul öncesi öğretmenleri ve ebeveynlerinin görüşleri arasında anlamlı farklılık olmamasına rağmen; ebeveynlerin bahçe kullanımına yönelik görüşlerinin ortalaması ($\bar{X} = 2.325$) okul öncesi öğretmenlerin bahçe kullanımına yönelik görüşlerinin ortalamasından ($\bar{X} = 2.288$) daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Görüşlerinin Yaş Değişkenine İlişkin Bulgular

“Okul öncesi öğretmenlerinin bahçe kullanımına yönelik görüşleri yaş değişkenine göre farklılık göstermekte midir?” alt problemine yanıt aramak için tek yönlü varyans analizi (One Way ANOVA) uygulanmıştır. Yapılan analizin sonuçları Tablo 2 ve Tablo 3’te belirtilmiştir.

Tablo 2. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Bahçe Kullanımına Yönelik Görüşlerinin Yaş Değişkenine Göre Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları

	Değişkenler	N	$\bar{X}$	Ss
Bahçe Kullanımına Yönelik Görüş	20-25 yaş arası	12	2.313	.098
	25-30 yaş arası	5	2.230	.067
	35-40 yaş arası	3	2.283	.029
Toplam		20	2.288	.089

Tablo 2’ye bakıldığında okul öncesi öğretmenlerin yaş değişkenine göre bahçe kullanımına yönelik görüşlerinin durumları; 20-25 yaş arası okul öncesi öğretmenlerin anket puan ortalaması ($\bar{X} = 2.313$), 25-30 yaş arası okul öncesi öğretmenlerin anket puan ortalaması ($\bar{X} = 2.230$) ve 35-40 yaş aralığındaki okul öncesi öğretmenlerin anket puan ortalaması ($\bar{X} = 2.283$) olarak tespit edilmiştir. Okul öncesi öğretmenlerinin yaşına göre anketten aldıkları ortalama puanları incelendiğinde en yüksek puan ortalaması 35-40 yaş aralığındaki okul öncesi öğretmenlerine aittir.

Tablo 3. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Bahçe Kullanımı Görüşlerinin Durumuna İlişkin Yaş Değişkenine Göre Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (One Way ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farkın Kaynağı
Gruplar arası	.024	2	.012	1.634	.224	
Gruplar içi	.125	17	.007			-
Toplam	.149	19				

Tablo 3 incelendiğinde okul öncesi öğretmenlerinin bahçe kullanımı görüş durumlarında yaş değişkenine göre anlamlı farklılık olup olmadığını incelemek için tek yönlü varyans analizi (One Way ANOVA) uygulanmıştır. Uygulanan analiz sonucunda grupların aritmetik ortalaması arasında anlamlı düzeyde bir farklılık tespit edilmemiştir [$F_{(2-17)} = 1.634$; $p > .05$].

Ebeveynlerin Bahçe Kullanımına Yönelik Görüşlerinin Yaş ve Öğrenim Durumuna İlişkin Bulgular

“Ebeveynlerin bahçe kullanımına yönelik görüşleri yaş ve öğrenim durumu değişkenine göre farklılık göstermekte midir?” alt problemine ilişkin yapılan analizler sırasıyla sunulmuştur.

Ebeveynlerin bahçe kullanımına yönelik görüşlerinin durumlarını belirlemek için yaş değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığı belirlemek için yapılan analizler Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4. Ebeveynlerin Bahçe Kullanımına İlişkin Görüşlerinin Yaş Değişkenine Göre Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları

		Değişkenler	N	$\bar{X}$	Ss
Bahçe Kullanımına Yönelik Görüş		20-25 yaş arası	28	2.309	.139
		25-30 yaş arası	46	2.283	.194
		35-40 yaş arası	96	2.341	.132
		40 yaş ve üzeri	30	2.355	.123
Toplam			200	2.325	.149

Tablo 4 incelendiğinde yaş değişkenine göre ebeveynlerin bahçe kullanımı görüşleri anketinden; 20-25 yaş aralığındaki ebeveynlerin puan ortalaması ($\bar{X} = 2.309$), 25-30 yaş aralığındaki ebeveynlerin puan ortalaması ($\bar{X} = 2.283$), 35-40 yaş aralığındaki ebeveynlerin puan ortalaması ($\bar{X} = 2.341$), 40 yaş ve üzerindeki ebeveynlerin puan ortalaması ($\bar{X} = 2.355$) olarak belirlenmiştir. Ebeveynlerin bahçe kullanımına ilişkin görüşleri anketinden aldıkları puan ortalaması incelendiğinde 40 yaş ve üzerindeki ebeveynlerin puan ortalamasının daha yüksek olduğu görülmüştür.

Ebeveynlerin bahçe kullanımına ilişkin görüş durumlarının puanlarının ebeveynin yaşına göre farklılaşma durumunu incelemek için yapılan tek yönlü varyans analizinden (One Way ANOVA) elde edilen bulgular Tablo 5’de sunulmuştur.

Tablo 5. Ebeveynlerin Bahçe Kullanımı Görüş Puanlarına İlişkin Yaş Değişkenine Göre Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (One Way ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farkın Kaynağı
Gruplar arası	.140	3	.047	2.132	.097	
Gruplar içi	4.300	196	.022			-
Toplam	4.440	199				

Tablo 5’e bakıldığında ebeveynlerin bahçe kullanımı görüş durumlarında yaş değişkenine göre anlamlı farklılık olup olmadığını incelemek için tek yönlü varyans analizi (One Way ANOVA) yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda grupların aritmetik ortalaması arasında anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı saptanmıştır [$F_{(3-196)} = 2.132$; $p > .05$].

Ebeveynlerin bahçe kullanımına yönelik görüş durumlarını belirlemek için, öğrenim durumu değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığı belirlemek için yapılan analizler Tablo 6’da belirtilmiştir.

Tablo 6. Ebeveynlerin Bahçe Kullanımına İlişkin Görüş Durumlarının Öğrenim Durumu Değişkenine Göre Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları

		Değişkenler	N	$\bar{X}$	Ss
Bahçe Kullanımına Yönelik Görüş		İlkokul	30	2.370	.178
		Lise	76	2.328	.153
		Lisans	94	2.309	.134
Toplam			200	2.325	.149

Tablo 6 incelendiğinde öğrenim durumuna göre ebeveynlerin bahçe kullanımı görüşleri anketinden; ilkokuldan mezun olan ebeveynlerin puan ortalaması ($\bar{X} = 2.370$), liseden mezun olan ebeveynlerin puan ortalaması ($\bar{X} = 2.328$) ve lisans mezunu olan ebeveynlerin puan ortalaması ($\bar{X} = 2.309$) olarak belirlenmiştir. Bahçe kullanımına yönelik görüşlerin öğrenim durumu değişkenine göre ortalama puanlara bakıldığında ilkokul mezunu olan ebeveynlerin ortalamasının daha yüksek olduğuna ulaşılmıştır.

Ebeveynlerin bahçe kullanımına yönelik görüş puanlarının ebeveynin öğrenim durumuna göre farklılaşma durumunu incelemek için yapılan tek yönlü varyans analizinden (One Way ANOVA) elde edilen bulgular Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7. Ebeveynlerin Bahçe Kullanımı Görüş Puanlarına İlişkin Öğrenim Durumuna Göre Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (One Way ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farkın Kaynağı
Gruplar arası	.087	2	.043	1.965	.143	
Gruplar içi	4.353	197	.022			-
Toplam	4.440	199				

Tablo 7 incelendiğinde ebeveynlerin bahçe kullanımı görüş puanlarının öğrenim durumuna göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini incelemek için tek yönlü varyans analizi (One Way ANOVA) uygulanmıştır. Uygulanan analiz sonucunda grupların aritmetik ortalaması arasında anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı görülmüştür [$F_{(2-197)} = 1.965$; $p > .05$].

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmada okul öncesi öğretmenlerinin ve ebeveynlerin okul bahçesi kullanımı ve bahçede oyun oynamaya ilişkin görüşlerinin alınması amacıyla, araştırmacı tarafından geliştirilen anket soruları uygulanmıştır. Ankete katılan okul öncesi öğretmenlerinin ve velilerin görüşleri bağımsız gruplar t-testi analizi uygulanarak karşılaştırılmış ve yapılan karşılaştırma sonucunda okul öncesi öğretmenlerin ve ebeveynlerin bahçe kullanımına yönelik görüşlerinde farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir [$t_{(220)} = -1.102$; $p > .05$]. Okul öncesi öğretmenler ve ebeveynler arasında anlamlı farklılık olmamasına rağmen ebeveynlerin bahçe kullanımına yönelik görüşlerinin ortalaması ($\bar{X} = 2.325$) okul öncesi öğretmenlerin bahçe kullanımına yönelik görüşlerinin ortalamasından ($\bar{X} = 2.288$) daha yüksek olduğu saptanmıştır. Öğretmenler ve ebeveynlerin görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmamasının beklenmeyen bir sonuç olduğu söylenebilir.

Ankete katılan okul öncesi öğretmenlerinin bahçe kullanımına yönelik görüşleri yaş değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğine dair tek yönlü varyans analizi (One Way ANOVA) yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre; öğretmenlerin görüşlerinin yaş değişkenine göre anlamlı düzeyde bir farklılık tespit edilmemiştir [$F_{(2-17)} = 1.634$; $p > .05$]. Bu tür bir farklılığın olmaması, beklenen bir durumdur.

Ankete katılan okul öncesi ebeveynlerinin, bahçe kullanımına yönelik görüşlerinin yaş ve öğrenim durumu değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediğine dair için tek yönlü varyans analizi (One Way ANOVA) yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre; ebeveynlerin yaş değişkenine göre görüşlerinin anlamlı bir düzeyde farklılaşmadığı saptanmıştır [$F_{(3-196)} = 2.132$; $p > .05$]. Ebeveynlerin görüşlerinin, öğrenim durumu değişkeni açısından incelendiğinde; elde edilen analiz bulgularına göre, görüşler arasında, öğrenim durumuna göre anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı görülmüştür [$F_{(2-197)} = 1.965$; $p > .05$]. Ebeveynler arasında değişkenlere bağlı olarak herhangi bir farklılık bulunmaması beklenmeyen bir durumdur.

Yapılan araştırma doğrultusunda, mevcut yurtiçi ve yurtdışı literatür taranarak araştırmaların durumu tespit edilmeye çalışılmıştır. Var olan akademik çalışmaların incelenmesi açısından alan yazın taraması yapılarak çalışmalar incelenmiştir. Araştırmalar incelendiğinde; öğretmenlerin açık alan oyunlarına karşı görüşlerinin alındığı çalışmalar görülmüş, ancak öğretmenlerin ve ebeveynlerin okul bahçesinde oyun oynamaya dair görüşlerinin birlikte alındığı bir çalışma olmadığı görülmüştür. Okul bahçesinde oyun oynamaya ilişkin yapılan çalışmalar katılımcı grubu olarak incelendiğinde okul öncesi öğretmenlerinin dahil olduğu çalışmaların daha çok olduğu, ebeveynler ile çalışmaların daha az yapıldığı gözlemlenmiştir. Ebeveynlerle yapılan bu çalışmalarda ise okul bahçesinde oyun oynamaya ilişkin bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Yapılan çalışmalarda, Tepebağ ve Arnas (2017) Okul Öncesi Öğretmenlerinin Okul Bahçesini Eğitsel Amaçlı Kullanımına Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi hususunda bir araştırma yapmıştır. Araştırma sonuçlarına göre okul bahçesinin oyun oynama, enerji atma, çeşitli materyaller toplama amacıyla kullanıldığını, okul bahçesinin eğitsel alan olarak görülmediğini saptamıştır.

Çetken ve Sevimli Çelik (2018) yapmış olduğu Okul Öncesi Öğretmenlerinin Dış Mekân Oyunlarına Karşı Bakış Açılarının İncelenmesi çalışmasında sonuç olarak; öğretmenlerin açık alanda oynanan oyunların önemini farkında olduğu ancak yoğun çalışma temposunun ve açık alanların yetersizliği sebebiyle açık alan oyunlarına fırsat bulamadıkları sonucuna varmışlardır. Kalburan (2014), Okul Öncesi Dönem

Çocuklarının Dış Mekânda Oyun Fırsatları ve Ebeveyn Görüşleri'ni incelediği çalışmasının sonucunda ebeveynlerin çocukların dış mekânlarda oynamasına dair çeşitli kaygılara sahip olduğunu saptamıştır. Bu kaygıların; yaralanma, yabancıların çocuklara zarar verme düşüncesi ve trafik gibi sebeplerden kaynaklandığını ortaya koymuştur. Ulutaş ve Şimşek (2014)'in yapmış olduğu Ebeveynlerin Çocuk Oyun Alanlarına İlişkin Görüşlerinin Belirlenmesi çalışmasında; ebeveynlerin öğrenim durumlarının ve çocuk sayılarının görüşlerinde farklılık yarattığı görülmüştür.

Çelik (2012), Okul Öncesi Kurumlarında Açık Alan Kullanımı'ni incelemiş ve elde ettiği sonuçlara göre okul öncesi kurumlarında açık alanların aktif olarak kullanılmadığı, var olan açık alanların ise oyun oynamaya uygun olmadığını, bunun sebebi olarak ise açık alanların fiziksel düzeninin genellikle ihmal edildiğini belirlemiştir. Alat, Akgümüş ve Cavalı (2012) Okul Öncesi Eğitimde Açık Hava Etkinliklerine Yönelik Öğretmen Görüş ve Uygulamaları incelemesi yaptığında sonuç olarak; okul öncesi öğretmenlerinin açık havada gerçekleştirilen etkinliklere karşı genel olarak ılımlı bir tutum sergilediklerini ancak okul bahçelerinin fiziksel alan olarak yetersizliği, güvenlik açısından duyulan endişe ve çocukların hastalanacakları düşüncesiyle kaygı yaşadıkları çünkü velilerden olumsuz tepkiler alınması gibi sebeplerle açık hava ve bahçe etkinliklerine daha az vakit ayırdıklarını belirlemiştir.

Çocuklar devamlı hareket etme ihtiyacı içerisinde olurlar. Çocukların bu hareket etme ihtiyacını sağlayabilmeleri ve sağlıklı bir gelişim gösterebilmeleri için oyun oynamaya ihtiyaçları vardır. Açık alanlarda ve okul bahçelerinde gerçekleştirilen koşma, zıplama, tırmanma gibi bedensel hareketler ve su, toprak, kumla oynama, kurallı ve kuralsız oyun oynama gibi etkinlikler çocuğun kendi yeteneklerinin farkına varmasını sağlar ve fiziksel gelişimlerine katkı sağlar. Bu sebeple çocukların keşfetmelerini, araştırma yapmalarını ve oyunlar oynamalarını sağlayan açık alanlar ve okul bahçeleri çok önemlidir. Özellikle ilkbahar ve yaz dönemlerinde hava oldukça ısındığı için açık alanların ve okul bahçelerinin önemi daha da artmaktadır (Öztürk & Bayrak, 2017). Bu sebeple, okul öncesi eğitim kurumlarının, bahçe oyunlarına düzenli bir şekilde ve yeterli miktarda yer verip, çocuklara doğayla etkileşim imkânı sunması hem çocukların sağlıklı gelişim göstermelerini hem de doğayı seven ve koruyan bireyler olarak yetişmelerini sağlama açısından büyük önem taşır. Bahçe oyunları ve etkinlikleri; öğretmen ve öğrencinin sınıf ortamının fiziksel kısıtlamalarından uzak, özgürce etkileşime ve iletişime girmelerini sağlayan; bireyin hem kendisine ilişkin hem de sosyal çevresine ilişkin bilgi, beceri ve tutumlarının gelişmesi için çeşitli fırsatlar sunan öğrenme süreçleridir (Alat, Akgümüş, & Cavalı, 2012)

4.1. Öneriler

- ✓ Bu çalışmada uygulanan, araştırmacı tarafından geliştirilen anketin içeriğinin genişletilmesi,
- ✓ Farklı demografik bilgiler eklenerek görüşlerin değişiminin incelenmesi, bunun üzerine farklı çalışmalar da yapılması önerilmektedir.
- ✓ Okul bahçesinin ve açık alanda oyun oynamanın önemini kavranması açısından ebeveynlere çeşitli seminerler düzenlenmesi,
- ✓ Eğitim ve öğretim sırasında uygulanan günlük planlara ek olarak okul bahçesinde oyun oynamaları ve eğitsel alan olarak değerlendirmeleri için öğretmenlerin teşvik edilmesi,
- ✓ Millî Eğitim Bakanlığı tarafından her yıl düzenlenen "Okul Dışarıda Günü" kampanyası hakkında; öğretmenlerin bilgisinin artırılması ve ebeveynlerin desteğinin sağlanması açısından seminerlerin düzenlenmesi önerilmektedir.

KAYNAKÇA

Alat, Z., Akgümüş, Ö., & Cavalı, D. (2012). Okul Öncesi Eğitimde Açık Hava Etkinliklerine Yönelik Öğretmen Görüş ve Uygulamaları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(3), 47-62.

Algan, H., & Uslu, C. (2009). İlköğretim Okul Bahçelerinin Tasarlanmasına Paydaş Katılımı: Adana Örneği. *Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 22(2), 129-140.

Bal, A. (2005). Zonguldak Kenti Yeşil Alan Sistemindeki Çocuk Oyun Alanlarının Durumunun Peyzaj Mimarlığı İlkeleri Açısından İrdelenmesi. Zonguldak: Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

Bertan, M., Haznedaroğlu, D., Koln, P., Yurdakök, K., & Doğan Güçiz, B. (2009). Ülkemizde Erken Çocukluk Gelişimine İlişkin Yapılan Çalışmaların Derlenmesi. *Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi*.

- Büyüköztürk Ş. & Çakmak E. & Akgün Ö. E. & Karadeniz Ş. & Demirel, F., (2016). Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Pegem Akademi.
- Çelik, A. (2012). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Açık Alan Kullanımı: Kocaeli Örneği. *Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 43(1), 79-88.
- Çetken, H. Ş., & Sevimli Çelik, S. (2018). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Dış Mekân Oyunlarına Karşı Bakış Açılarının İncelenmesi. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 11(2), 318-341. doi:http://dx.doi.org/10.30831/akukeyg.379662
- Güneysu, S. (2001). Neden Erken Çocukluk Eğitimi. *Çoluk Çocuk Dergisi* (2).
- Kaçan, M., Halmatov, M., & Kartaltepe, O. (2017). Okul Öncesi Eğitim Kurumları Bahçelerinin İncelenmesi. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 1(1), 60-70.
- Kalburan, N. C. (2014). Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Dış Mekânda Oyun Fırsatları ve Ebeveyn Görüşleri. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi* (32), 113-135.
- Koçyiğit, S., & Başara Baydilek, N. (2015). Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Oyun Algılarının İncelenmesi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(1). http://efdergi.yyu.edu.tr/ adresinden alındı
- Korkmaz, E. (2009). Oyunun Çocuk Gelişimine Etkisi ve Çocuk Oyun Alanları Tasarım Kriterleri. *Oyunun Çocuk Gelişimine Etkisi*. Kasım 14, 2019 tarihinde <https://www.planlama.org/index.php/ararmlar/makaleler/60-oyunun-cocuk-geliimine-etkisi-ve-cocuk-oyun-alanlar-tasarm-kriterleri> adresinden alındı
- Krippendorff, K. (2004). Content Analysis: An Introduction to Its Methodology (2nd ed. ed.). Thousand Oaks: CA: Sage
- MEB. (2013). Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim Programı. *Programın Temel Özellikleri*. Ankara, Türkiye. Kasım 14, 2019 tarihinde <http://tegm.meb.gov.tr/dosya/okuloncesi/ooproram.pdf> adresinden alındı
- Oğuzkan, Ş., & Oral, G. (1997). *Orta Dereceli Kız Teknik Öğretim Okulları Okul Öncesi Eğitimi*. Ankara: Millî Eğitim Basımevi.
- Özdemir, A., & Çorakçı, M. (2011). Ankara Okul Bahçelerinin Katılımcı Yöntemle Yenilenmesi. *Millî Eğitim Dergisi*, 41(189), 7-20. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/milliegitim/issue/36193/406946> adresinden alındı
- Özgüç Erdönmez, M. (2007). İlköğretim Okulu Bahçelerinde Peyzaj Tasarım Normları. *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 57(1).
- Özkubat, S. (2013). Okul Öncesi Kurumlarında Eğitim Ortamlarının Düzenlenmesi ve Donanım. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(2), 58-66.
- Öztürk, A., & Bayrak, D. (2017, Ocak). Anaokullarındaki Doğal Mekân ve Materyallerin Çocuk Gelişimindeki Yeri. *12(1)*, 25-35. Trabzon, Türkiye. <http://dx.doi.org/10.12739/NWSA.2017.12.1.3C0155> adresinden alındı
- Pehlivan, H. (2005). *Oyun ve Öğrenme*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sallis, J., Saelens, B., & Frank, L. (2003). Environmental Correlates Of Walking And Cycling: Findings From The Transportation, Urban Design, And Planning Literatures. *Annals Of Behavioral Medicine*, 25(2), 89-91.
- Tekkaya, E. (2001). Tasarlanmış Çocuk Hakları: Ankara Çocuk Oyun Alanları. *Millî Eğitim Dergisi* (151).
- Tepebağ, D., & Aktaş Arnas, Y. (2017). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Okul Bahçesini Eğitsel Amaçlı Kullanımına Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi. *Uluslararası Erken Çocukluk Eğitimi Çalışmaları Dergisi*, 2(2).
- Ulutaş, İ., & Şimşek, I. (2014). Ebeveynlerin Çocuk Oyun Alanlarına İlişkin Görüşlerinin Belirlenmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 18(3). <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/200599> adresinden alındı
- Yörükoğlu, A. (2010). *Çocuk Ruh Sağlığı*. İstanbul, Türkiye: Özgür Yayınları.